

Pelastuslain uudistamishankkeen Työryhmän kokous 3/2022

Aika 10.1.2022, klo 12:00-14:00

Paikka Videoneuvottelu

Läsnä Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puheenjohtaja
Hallitusneuvos Ilpo Helismaa
Pelastusneuvos Janne Koivukoski
Yksikön johtaja Pasi Ryyänen
Erityisasiantuntija Alpo Nikula
Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons
Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi
Pelastusylitarkastaja Ilkka Heinonen
Pelastusjohtaja Markus Aarto
Pelastusjohtaja Seppo Lokka
Puheenjohtaja Veli-Pekka Ihamäki
Edunvalvontajohtaja Pasi Jaakkola
Hallituksen jäsen Silvio Hjelt
Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen
Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 12:00.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja lisättynä Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry:n edustaja Silvio Hjeltin lisäyksellä, että hän on toimittanut edellisen kokouksen jälkeen sopimuspalokuntien näkemyksen *välittömistä* muutostarpeista.

3. Luonnos hallituksen esitykseksi pelastuslain muuttamisesta

Hallitusneuvos Ilpo Helismaa totesi, että valtaosa muutosesityksistä on valmisteltu ja tehty Työryhmän alaisissa valmistelujaostoissa, joissa on ollut mukana kentän edustus. Jaostovalmistelun pohjalta syntyneet esitykset on esitelty ja hyväksytty pelastusosaston johtoryhmässä, joka toimii hankkeen ohjausryhmänä ja pykäläluonnokset on laadittu näiden pohjalta virkatyönä. Lisäksi on tehty joitakin teknisiä muutoksia virkatyönä. Esitysluonnokseen ei sisälly sellaisia asioita, joista ei säädetä pelastuslaissa tai valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta, niistä säädetään muassa laissa taikka ne kuuluvat hyvinvointialueen itsehallintoon. Mm. työturvallisuutta ja rahoitusta

Postiosoite Postadress Postal Address Sisäministeriö	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
PL 26 00023 Valtioneuvosto	Kirkkokatu 12 Helsinki	0295 480 171 +358 295 480 171	09 160 44635 +358 9 160 44635	kirjaamo.sm@govsec.fi www.intermin.fi

koskevat asiat eivät kuulu säädettäväksi pelastuslaissa. Esitysluonnokseen ei sisälly myöskään asioita, jotka edellyttävät perusteellisempaa valmistelua, mitä tässä aikataulussa oli mahdollista tehdä sekä asioita, joiden osalta oli tehty pykäläluonnokset, mutta muutosta ja vaikutuksia ei ollut perusteltu riittävästi. Hallituksen esitysluonnoksen pohjana on sote100 esityksen mukainen pelastuslaki. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Helismaa esitteli työryhmälle luonnoksen hallituksen esitykseksi pelastuslain muuttamisesta.

Yksikön johtaja Pasi Ryyänen toi esille, että johtamiseen sekä tilanne- ja johtokeskukseen liittyvä pykäluonnos noudattaa pitkälti vuodelta 2018 olevaa sisäministeriön julkaisua ja siinä on otettu huomioon myös hallitusohjelman kirjaukset. Hyvinvointialueiden perustamista koskevaan hallituksen esitykseen on kirjattu, että pelastuslaitosten on oltava johdettavissa valtakunnallisesti ja pelastuslaitosten on kyettävä toimimaan yhdessä. Pykäluonnoksiin on täsmennetty joitakin asioita, jotka myös nykyinen laki ainakin osittain mahdollistaisi. Sisäministeriön suunnitteluvastuu tulee olemaan konkreettisempaa jatkossa.

Erityisasiantuntija Alpo Nikula kertoi, että varautumistehtävien rekisteriä ehdotetaan ylläpidettäväksi pakollisena. Tällä hetkellä kaikki eivät ylläpidä rekisteriä.

Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi totesi, että 2. jaostossa kirjoitustyö on vielä kesken. Palovaroitin asia oli jaostossa keskeinen ja sen osalta ollaan täsmentämässä vaikutustenarviointia. Korjausmääräystä koskeva asia on aiemmin hiertänyt ja jaosto päätyi siihen, että pykälä muotoillaan uudelleen, mikä mahdollistaa pelastusviranomaisen valvontatyön kehittämisen. 81 a § (Tarkastus rakennushankkeen aikana) on muotoiltu yhdessä pelastuslaitosten ja ympäristöministeriön asiantuntijan kanssa. Kun maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu, tarkastellaan asiaa tällöin uudelleen.

Pelastusjohtaja Seppo Lokka totesi, että johtamisessa tapahtuu iso muutos suhteessa nykyiseen toimintamalliin. 34 §:stä ei käy riittävän selkeästi ilmi, mitä tarkoittaa yhteistyöalueen puitteissa. Tätä pitäisi tarkentaa.

Ryyänen totesi, että jatkossa johtamisen mallien tulee olla etukäteen rakennettuja, jotta valtakunnallinen johtaminen on mahdollista. 22 pelastuslaitoksen johtaminen olisi sisäministeriölle haastavaa, joten johtaminen keskitetymin joiltakin yhteistoiminta-alueilta on perusteltua. Sisäministeriön tarkoituksena ei ole lisätä 22 henkilötyövuotta ainoastaan johtamiseen, vaan vahvistaa niillä myös sisäministeriön suunnitteluvoimaa. Tällä hetkellä resursseja on heikosti tehdä valtakunnallisia suunnitelmia ja ohjeita.

Pelastusjohtaja Markus Aarto tiedusteli, miten pelastustoiminnan johtamista koskeva pykälä sopii kustannusten osalta hyvinvointialueille.

Helismaa totesi, että viime kädessä maksaja on valtio. Sisäministeriön johtamisvastuu on pyritty kirjoittamaan "pehmeäksi" ja se on yleisjohtajuutta. Peruslähtökohta on se, että alueella johdetaan operatiivista toimintaa kuten nykyisinkin. Alueellinen johtaminen on jätetty kohtalaisen avoimeksi. Helismaa tiedusteli työryhmäläisten näkemyksiä siitä, halutaanko yhteistoimintalueella todellista johtamista vai halutaanko johtamisen olevan yleisemmällä tasolla tapahtuvaa. Pelastusjohtaja Lokka katsoi, että yhteistyöalueella tapahtuva johtamistoiminta on luonteeltaan yleisluontoisempaa. Muussa tapauksessa saattaa syntyä sekaannuksia ja hyvinvointialueen näkökulmasta saattaa olla suuria taloudellisia vaikutuksia sillä, jos yhteistyöalueen pelastusviranomaisella on päättävä valta.

Suomen Palopäälystöliiton edustaja Veli-Pekka Ihamäki totesi, että esitysluonnoksen lausuntokierros tulee olemaan tärkeä asia. Johtamisen tulee olla mahdollista sekä alueellisesti että valtakunnallisesti. Ihamäki tiedusteli, tuleeko se huomioida kustannusvaikutuksena, että hankitaan valtakunnallista kalustoa.

Helismaa totesi, että kansainväliseen toimintaan on erikseen olemassa valtion rahoitus.

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry:n edustaja Silvio Hjelt totesi, ettei ole huomautettavaa siitä, mitä esityksessä on, mutta siitä puuttuu avotulen määritelmä ja sopimuspalokuntia koskeva osio. Hjelt esitti huolensa siitä, ettei sopimuspalokuntajärjestelmää kuvata esityksessä millään tavalla. Sopimuspalokunnat tulisi näkyä järjestelmän kuvauksena siten, että ne ovat kiinteä osa pelastustoimen järjestelmää.

Puheenjohtaja Mika Kättö totesi, että nykyinen tilanne kuvaa vallitsee tilannetta. Helismaa totesi, ettei kysymys ole yleisesti lainsäädäntöasiasta. Sopimuspalokuntien tärkeästä roolista on jo säädetty pelastuslain lukuisissa pykälissä, esimerkiksi pelastuslain 2 a §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan sopimuspalokunnat nimenomaan kuuluvat pelastustoimen järjestelmään.

Ympäristöministeriön edustaja Laura Siili-Hakkarainen nosti esiin, että esityksessä tulee huomioida aluskemikaalivahinkoja koskevien kansainvälisten sopimusten määritelmät, jos näin ei ole vielä tehty.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön edustaja Marko Hasari esitti kritiikkiä 34 §:ää kohtaan. Hän katsoi, ettei pykälä ole täysin linjassa sen suhteen, millaisia tehtäviä ministeriö tasolla tehdään. Esitysluonnoksen 36 §:n viimeiseen momenttiin Hasari ehdotti lisättäväksi sanan ilmeisesti, jolloin momentti kuuluisi: Edellä 34 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimivaltuuksia voidaan siinä määrin kuin ne ovat välttämättömiä käyttää onnettomuuden ilmeisesti uhatessa.

Suomen Palopäälystöliiton edustaja Veli-Pekka Ihamäki tiedusteli, onko tilanteessa, jossa pelastusyksikkö avaa oven ensihoitoyksikölle, toimittu laillisesti.

Helismaa totesi, että kysymys on toimivallasta, joten, mikäli kysymyksessä ei ole pelastustoiminta, tulee pyytäjällä olla toimivaltuus. Puheenjohtaja Kättö totesi, että asiasta on aikoinaan tehty aloite sosiaali- ja terveysministeriölle.

Ihamäki tiedusteli myös, voidaanko pelastuslailla kiertää työaikalainsäädäntöä. Helismaa totesi, että työaikalainsäädäntö on pakottavaa lainsäädäntöä eikä sitä voida ohittaa pelastuslailla.

Suomen Pelastusalan ammattilaiset SPAL ry:n edustaja Pasi Jaakkola totesi, että pelastuslakiin ei ole mahdollista saada omia työaikamääräyksiä.

Lisäksi Ihamäki tiedusteli, voidaanko turvallisuusviestinnässä ja onnettomuuksien ehkäisytyössä käyttää sopimuspalokuntia apuna.

Helismaa totesi, että pelastuslain 51 §:n perusteella sopimuspalokuntia voi käyttää turvallisuusviestinnässä ja valistustoiminnassa.

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry:n edustaja Silvio Hjelt uudisti esityksensä määritelmien uudistamiseen sopimuspalokuntien osalta osana pelastustoimen järjestelmää.

4. Muut mahdolliset esille tulevat asiat

Esille ei tullut muita asioita.

5. Seuraava kokous

Työryhmän seuraava kokous pidetään toukokuun viimeisellä viikolla.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.20.

Jakelu Työryhmän jäsenet

VN/14247/2021-SM-16

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: